

Ясауи университеті

университет студенттерінің үні

№ 12(506) 26 шілде 2021 жылы

БҮГІНГІ НӨМІРДЕ

ҒЫЛЫМҒА ҚАДАМ БАСҚАН ТҮЛЕКТЕРГЕ ДИПЛОМ ТАБЫСТАЛДЫ

Менеджмент саласы бойынша магистрлік дәрежеге қол жеткізген түлектер Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің қабырғасында білім алып, ғылыммен шұғылдану – көкжиек кеңейтуге мол мүмкіндік тудырғанын айрықша атап өтті.

2 Бетте

ШЫҒЫС МЕДИЦИНАСЫН ОҚЫТУ БІЗДЕН БАСТАЛДЫ

Бұл кезге дейін шөппен емдеу әдістемесін тәжірибеде қолданып жүргеніме он жылға жуық уақыт болып қалған. Бұл ой Мұқаңа ұнаған болуы керек, ол кісі ресми медицинада қолданылмайтын халық емдері туралы айтты. Соған соң Шығыс медицинасына лайықталған пәндерді оқу жоспарына енгізу мәселесін ойлауды маған жүктеді. Осы жолда көп ізденуге тура келді.

4 Бетте

ТҮРКІ ЕЛІНІҢ ҚАЛЫПТАСУЫНДАҒЫ ЖАСТАРДЫҢ РӨЛІ

Түркі жастарының басқосуларының бірі Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде өткен болатын. Бұл жиын әр елден келген жастардың түркі мәдениетімен жақынырақ танысуына жол ашты.

8 Бетте

БІЛІМ ОРДАМЫЗҒА АҚШ ЕЛШІСІ САПАРМЕН КЕЛДІ

Таяуда университетімізге АҚШ-тың Қазақстандағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Уильям Мозер арнайы сапармен келді. Жиынға оқу ордасының басшысы Жанар Темірбекова, АҚШ-тың Қазақстандағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Уильям Мозер, делегация құрамындағы АҚШ-тың Қазақстандағы елшілігінің білім және мәдениет мәселелері жөніндегі атташесі Эмбер Аура, АҚШ-тың Қазақстандағы елшілігінің экономика мәселелері жөніндегі маманы Лаура Хайес, университеттің ректор өкілі Женгиз Томар, әлеуметтік және мәдени даму вице-президенті Асқар Тұрғанбаев қатысты.

Басқосуда университет ректоры Жанар Темірбекова мен ректор өкілі Женгиз Томар АҚШ елшісін білім ордасының тарихы мен өмір тынысы жайлы хабардар етті. Сондай-ақ білім мекемесінің мақсаты мен міндеттері, оқу жүйесі мен іске асып жатқан жобалар таныстырылды.

Өз кезегінде елші Уильям Мозер университет жұмысын жоғары бағалап, ректор Жанар Темірбековаға ерекше ықыласын білдірді.

«Сіздің басшылық қызметке келгеніңізге көп болмаса да керемет жұмыстар атқарылып жатыр. Университет өте білімді, мықты мамандар даярлауда. Сіздерде Орта Азия елдерінің студенттері де оқиды екен. Бұл ортақ байланыс үшін өте маңызды. Өткен оқу жылында сіздер E-Fellow бағдарламасы бойынша студенттерге сабақ өттіңіздер. Пандемия жағдайында дәрістер онлайн форматта жүргізілді. Ал болашақта осы бағдарламаны дәстүрлі форматқа енгізіп, одан әрі дамытуға күш салу керек. Біз де аталмыш жобаны жүзеге асыруға көмектесеміз. Алдағы әрбір бастамаңызға табыс тілейміз», - деді АҚШ-тың Қазақстандағы елшісі.

Екі тарап келешекте білім және әлеуметтік салада ынтымақтасып, ортақ жобаларды жүзеге асыруға келісті. Жиын соңында университет басшысы Жанар Темірбекова мен Уильям Мозер бір-біріне естелік сыйлықтар табыстады.

ТҮРКОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫНДАҒЫ ҚОЛЖАЗБАЛАРДЫҢ ҒЫЛЫМИ СИПАТТАМАСЫ ЖАРЫҚҚА ШЫҚТЫ

Түркология ғылыми-зерттеу институтының қолжазбалар қорында араб, парсы, шағатай тілдерінде жарық көрген литографиялық, типографиялық кітаптардың мол қоры жинақталған. Сонымен қатар ел ішінен жиналған қолжазбалық материалдар да сақталған. Институт базасында сақталған осындай қолжазбалардың ғылыми сипаттамасын дайындау ісін институт қызметкерлері бірнеше жылдан бері атқарып келеді. 2019 жылы сипаттаманың I-II томдары жарық көріп оқырманға жол тартқан болатын. Көне араб, парсы, шағатай кітаптары мен қазақ тілінде жазылған кітаптардың сипаттамасы жасалып, жинақтың III кітабы да жарыққа шықты.

Кітап екі бөлімнен тұрады. Алғашқы бөлім литографиялық және типографиялық кітаптарға арналса, екінші бөлімде қорда сақталған қолжазбаларға орын берілген. Жинақта «Қырық хадис», «Шариғат үкімдері», «Пайғамбар тарихы», «Миграж» т.б. көптеген XIX ғасырда баспа бетін көрген діни кітаптардан өзге «Мың бір түн» ертегісі, пайғамбардың өмірі туралы діни қиссалар, сондай-ақ «Шұғыла», «Ислах» секілді журналдарда жарық көрген діни әңгімелер мен басқа да түрлі материалдар, сопылық бағыттағы әдебиеттер мен Қожа Ахмет Ясауидің «Диуани хикметтері», С.Бақырғани кітабы, Сопы Аллаяр секілді кезінде Орта Азияға кеңінен тараған ақындардың да еңбектері бар. Шағатай тілінде жарық көрген еңбектер арасында «Шахнама» дастаны, қазақтың XX ғасырдың басында өмір сүрген тарихшысы Құрбанәлі Халидтің «Тауарих хамса» атты кітаптары да кездеседі.

Қолжазба күйінде сақталған материалдар ішінде батырлық жырлар, ертегі, айтыс, мысал жанрында шыққан өлеңдер, «Аужар», «Беташар» секілді ел ішінде айтылатын тұрмыс-салт жырлары мен халық ақындарының айтуы негізінде дүниеге келген фольклорлық мұралар өте көп кездеседі. Жиренше шешен, Алдар көсе, Тазша бала секілді халықтық кейіпкерлермен қатар Абайдың бұрын көпшілікке таныла қоймаған «Мүсәпір қиссасы» атты туындысы мен Мүрсейіттің қолжазбасы, А.Байтұрсынұлының «Маса» жинағы, Ш.Құдайбердіұлының «Қалқаман-Мамыр» дастаны, Майлықожаның діни қиссалары, Өмір Нәжіп, М.Тынышпаев секілді белгілі ғалымдардың жазған еңбектері де кездеседі.

Сондай-ақ халық аузынан жазып алынған «Алаңқай батыр», «Алақай батыр», «Ер Тарғын», «Қарға батыр», «Сәдібек» қиссасы, «Сабалақ», «Наурызбай батыр» секілді көптеген жырлар мен дастандарды, пайғамбарлар мен сахабалар жайлы жазылған діни қиссаларды осы қордан кездестіруге болады.

Қолда бар жәдігерлерге мұқият қарау, арабша, парсы, шағатайша жазылған еңбектердің сипаттамасын жазуда институт қызметкерлері талмай еңбектеніп келеді. Ұзақ жылғы еңбектің нәтижесінде ғылыми-зерттеу жұмыстары аяқталып, бірнеше кітапты қамтитын қолжазбалардың ғылыми сипаттамасы жасалды. Сипаттамаға енген бұл жәдігерлерді дәріптеу, рухани мұраларымызды насихаттау, құнды дүниелерді жарыққа шығарып отыру ісі институттың негізгі бағыты.

Роза ЕСБАЛАЕВА,
Түркология ғылыми-зерттеу
институтының ғылыми қызметкері